

**Leeter masa Pawl ma wuzlala
 ŋga dey cew a
 Kwarinti hay
 Mey da ray**

**Leeter ŋga dey cew ŋgada
 Kwarinti hay**

Leeter e kede na, ara Pawl ma wuzlalatara ŋgada ndəhay daa mecəmey-ray ŋga Yesu daa berney ŋga Kwarinti. A wuzlalatara na, daa masa an̄ga daa hwayak ŋga Masadəwan (2.13; 7.5; 9.2).

Pawl a wuzlala leeter kede na, maja a wudey ŋga vəhey a Kwarinti saya ŋga dey maakar. A da vəhey a na, maja an̄ga ma cəney mey hay mekele mekele fetede ma daw ba. Asaya, Pawl a wudey wuskwaa a da wusey a Kwarinti na, ta d̄iy mata mey hay a cay.

Da wuzlah ndəhay daa mecəmey-ray ŋga Yesu da Kwarinti a na, ndəhay maa sərkada ndəhay ta cəved e ba daha (11.3-6). Ndəhay a fa pamara ray ata ŋga ndəhay meslrey ŋga Yesu ma fəna Pawl. A ləvam Pawl fa key sləra ta cəved e daa ba (1.15-18). A mbərzlafamar a ray Pawl, a ləvam ta zəma dala masa ata ma cakalamara ŋgada masa-viya hay da Jeruzelem heyey sem (12.16-18). Anda kede, Pawl a wuzdatara daa leeter e kede, menjey an̄ga na, aa maaya daa masa an̄ga da wuzlah ata, fa key sləra ta cəved e. (1.12; 12.12).

Daa leeter e kede na, mey mekele mekele daha
ŋga voley gədaŋ a ndəhay:

Gazlavay a wuzdərwa gədaŋ aŋga mahura ta

fa aləkwa ndəhay ma təba mey aŋga (4.1-17)

Mewedey ta ləvaŋ na, a cəmam ba (6.14-18)

Mecey-har

¹ Ara yah Pawl, masa *Gazlavay ma walaya
ŋga key ndaw-meslərey ŋga *Yesu *Kəriste. Ara
ala ta Timawte ma wuzlalamakwara leeter kede.

Ya wuzlalamakwara ŋgada akwar ndəhay daa
*mecəmey-ray ŋga ndəhay ŋga Yesu daa berney
ŋga Kwarinti, asaya, ŋgada akwar ndəhay ma
təba mey ŋga Yesu daa hwayak ŋga Akay *
tabiya.

² Anja Papa aləkwa, Bay Gazlavay, ta Bay
aləkwa Mahura Yesu Kəriste ŋga pəsmakwar
mey, asaya, ŋga njadamakwar daa zazay.

Pawl a kar suse a Gazlavay

³ Həlmakwa Gazlavay, Papaŋ ŋga Bay aləkwa
Mahura Yesu *Kəriste. Ara Gazlavay Papaŋ ma
sərey dey-ceceh fa ndəhay mandaw mandaw,
asaya, ara aŋga ma dəktar mevel a ndəhay kwa
daa banay wura wura cəpa. ⁴ Daa banay
tabiya masa ala fa sərmara kede na, Gazlavay fa
vəlndar gədaŋ. A ka kene na, amba ya dəkmatar
mevel a ndəhay siya ma səram banay mekele
mekele anda aŋga ma dəkndar mevel may. ⁵ Ya
sərmara Kəriste ta sərey banay la ga, ala may, fa

* **1:1** 1.1 Akay: Ara hwayak mahura ŋga Gerek hay, Kwarinti
ara berney da hwad a. **1:1** 1.1 Gal 1.1; Timawte: 1Kwr 4.17

1:3 1.3 Ef 1.3; 1Pi 1.3

səram banay. Anda kede, Gazlavay fa dəkndar mevel daa banay a majā ala macəmkaya ta Kəriste. **6** Da ala fa səram banay na, ara amba Gazlavay a vəlkwar gədañ, asaya, amba a ləhdakwar daa mebərey. Fara fara, da Gazlavay fa vəlndar gədañ na, ara amba a vəlkwar gədañ ŋga bəsey banay masa ala ma bəsmara may.

7 Wure kede, ya ta sərmara cay, akwar ta mbəkdamara cəved ŋga Gazlavay daa ba səlak, asaya, akwar ta bəsmara banay la anda ala. Da ray ŋgene, Gazlavay fa vəlkwar gədañ anda anga ma vəlndar gədañ may.

8 Məlma adaw hay, maaya na, ka sərmara ala ta səram banay la daa hwayak ŋga Azi. Fara fara, ala ta səram banay la ga. Banay a, ta fənndar ray sem. Ala ta wulkam amba ya njam ta dey na, daa ba. **9** Ya ləvam na, ya da məcmawa fetedə. Ama cek aha a key kəne na, amba ya sərmara gədañ ala daada na, a wusa ba, si gədañ ŋga Gazlavay, majā ara anga ma sləkədadatərwa ndəhay daa meməcey.

10 Gazlavay ta ləhdandar sem daa meməcey a ŋgene. Asaya, a ləhdandar la daa banay hay mekele mekele. Ahaw, mewulkey ala aa da ray a, fara fara a ləhdandar la daa banay hay mekele mekele. **11** Akwar may, maaya na, ka jənmandar daa medərey-dan̄gay. Anda kede, ara ndəhay ga ma da dəram dan̄gay majā ala. Yaw, Gazlavay a təba medərey-dan̄gay a la, majā ŋgene, ndəhay

ga a da kamar suse.

Pawl a mbəddə mewulkey anja

12 Ya sərmara, daa menjey ala da bəla kede na, ala fa kam cek ta cəved e ŋgada ndəhay tabiya. Ahaw, ya kam cek ta cəved e ma fəna na, da wuzlah akwar. Ala fa səpam ŋga key cek ma mbafar a Gazlavay mandaw mandaw, ya bam mey ta bey ba. Kede he ara cek maa səmdandar. Akwar ma sərmara menjey ala da wuzlah akwar la. Yaw, ara Gazlavay ma jənndar ŋga ka kəne. Ma jənndar ŋga njey a na, ara mewulkey ŋga ndaw-magədaŋ ba, ama ara mepəsey-mey ŋga Gazlavay ma vəlndar gədaŋ. **13-14** Sərmara mey masa ala ma wuzlalamakwara daa leeter ala hay na, mey mabadakaya da hwad a daa ba, ka gwamara ŋga cəndamara mey a maaya maaya. Ama haa wure kede na, akwar ma cəndamara mey a tabiya daa ba aran. Yaw, ya wulkam maaya na, ka cəndamara mey kede maaya maaya. Ya wudam ka cəndamara ta pas masa Bay Mahura Yesu ma da vəhwa na, kaa səmam la da ray ala, anda ala ma daa səmam da ray akwar may.

15-16 Fara fara, ya səra, ka cəndamara mey adaw la. Anda kede, ya ta wudey la ŋga daw fa akwar a Kwarinti, fa dəba ha, ya daw a Masadəwan. Anja ya da vəhwa da Masadəwan na, ta fa akwar saya, amba ka jənmaya ŋga daw aa hwayak ŋga *Jude. Anda kede, da masa yah ma daw ŋga dey cew la na, ya jənkwar la dey

cew. Ama ya ta hətey har ɳga daw fa akwar daa saba. ¹⁷ Yah ma wudsey ɳga daw fa akwar a saba na, ɳga maaya daw? Kay, ɳga maaya ba. Maja da yah, Pawl, ya ta wulkey la ɳga key cek na, ara anda ndəhay da bəla kede ma wulkam ba. Yah na, ndaw ma wulkey cew cew ma ləvey: «Ahaw, ya ka cek kede la,» fa dəba ha, «Kay, ya ka saba» na, kəne ba.

¹⁸ Gazlavay ta ray anja a səra mey masa yah ma kadakwara na, ara mey cew cew ba. ¹⁹ Maja Yesu *Kəriste, Bəzey ɳga Gazlavay, masa yah Pawl, Silas lej Timawte ma wuzmakwar mey da ray a na, aa guzley mey cew cew ba, aa guzley mandaw mandaw na, mey masa fara fara.

²⁰ Ara ta fa Yesu, Gazlavay ma ləvey «Ahaw», a da kata cek hay tabiya masa aa ma ləvey. Ara maja Yesu a, aləkwa fa ləvkwa «*Amen» ɳga həlma Bay Gazlavay. ²¹ Asaya, ara Gazlavay ma vəlndakwar gədaŋ amba ya njakwa daa mecəmey-ray ɳga ndəhay ɳga Kəriste. Ara anja ma walandakwar. ²² Ta slərdərwa Mesəfnəy anja la a ray aləkwa. Mesəfnəy anja ha, ara anda cek matəhkaya fa dançay aləkwa ɳga wuzey aləkwa na, ndəhay anja hay, amba a vəlndakwar cek hay maaya mekele masa aa ma badata ɳgada aləkwa.

²³ Wure kede ya fa ləvey fa mey ɳga Gazlavay, da ya mbərzley na, Gazlavay ɳga kədya. Yah ma vəhey fa akwar a Kwarinti daa saba na, ara maja

ya wudey ñga sèrdakwar banay saba. ²⁴ Slèra ala na, ara ñga tèkmakwar d'ay ñga tèbey mey ñga Yesu daw? Kay! Kène ba, maja akwar fa tèbmara mey ñga Yesu Kèriste maaya maaya, akwar fa mbèkdamara daa ba. Cek masa ala ma wudam fa akwar na, ara ñga key slèra daa slam a bama, amba kaa sèmam.

2

¹ Da ray ñgene, ya wulkey ñga vèhey fa akwar saba na, maja ka da wulkam kalah saya. ² Yaw, da ka da wulkam kalah maja yah ma daw fetede na, yah may, ya daa sèmey na, kwara? Kwa ndaw pal ma daa sèmdaya daa ba, maja akwar ta ray akwar faa sèmam daa ba may. ³ Maja ñgene, ya ta wuzlalakwar leeter mekele la, maja yah ma daw fa akwar daa saba ha. Anja da yah ma daw la na, ya fa daa sèmey da ray akwar daa ba. Kaa anja ma daa sèmdaya na, akwar, ba diya? Ta ñgene he cèpa na, ya fa pakwar ñga ndèhay adaw hay cèn'ga. Ya sèra fara fara da ya faa sèmey na, akwar may ka daa sèmam. ⁴ Daa masa ya fa wuzlalakwara leeter e na, yah ta matèway daa dey, mevel fa tèdya, mewulkey fa da kèdya. Ya wuzlalakwara na, amba ka cam mevel ba, ama amba ka sèrmara ya fa wudkwar kalah cèn'ga.

Mey da ray ndaw daha ma key mebørey

1:23 1.23 11.31; 13.2; Rm 1.9; Føl 1.8; 1Tes 2.5; 2Tes 2.10	1:24
1.24 1Pi 5.3 2:1 2.1 12.21; 1Kwr 4.21	2:3 2.3 13.10 2:4
2.4 7.8; SNM 20.31; 1Kwr 16.24	

⁵ Məlma adaw hay, da ndaw da wuzlah akwar ta key cek malamba la na, a ka cek aha ŋgada yah ba, ama ŋgada akwar tabiya may. Da ta membərzley da hwad a daa ba na, a ka cek aha ŋgada har-gədaŋ ŋga ndəhay da wuzlah akwar. ⁶ Ndaw aha na, ndəhay ga ta kətmara la, ta mbədmar ray la. Ama wure kede na, cay dəba. ⁷ Maja ŋgene, si ka mbəkdamara mebərey anja, dəkmər mevel, da daa ba na, mevel anja a da təfey, mewulkey a da kəfa. ⁸ Anda kede, ya faa cəfdakwar, kamar cek amba a səra, akwar fa wudmara cəŋga. ⁹ Yah ma wuzlalakwara leeter heyey na, amba ya səra da akwar fa təbmara mey masa yah ma kadakwara heyey tabiya kwa. Ahaw, akwar fa təbmara mey adaw maja akwar ma kətmara ndaw aha. Wure kede, si ka mbəkdamara mebərey anja.

¹⁰ Yaw, da akwar ma mbəkdamara mebərey ŋga ndaw la na, yah may, ya mbəkdara la. Anda meləvey, da ndaw ta kaya cek maaya ba la na, cay gway, ya mbəkdara mebərey anja. Ya mbəkdara mebərey anja fa mey ŋga *Kəriste na, maja akwar. ¹¹ Ya mbəkdara mebərey anja na, amba *Satan, bay-malula, a hətey gədaŋ da ray aləkwa saba. Ya sərkwa bay-malula ha na, anja ta wewer kalah.

Pawl daa berney ŋga Tərwəs

¹² Yah Pawl, ya sləkdey daa hwayak ŋga Azi, ta', ya daw aa berney ŋga Tərwəs ŋga wuzey *Mey-maaya-mawiya da ray *Kəriste. Fetede

na, ya nəka Yesu Bay Mahura ta diyawā cəved maaya maaya ɳga wuzey mey aŋga cay. **13** Ama mevel adfaw ta tədəy sem majā yah ma hətar məlma aləkwa Tit fetedə daa ba. Da ray ɳgene, ya ta mbəkdatərwa ndəhay da Tərwās a sem, ta', ya daw aa hwayak ɳga Masadəwan.

14 Ama ta ɳgene he cəpa na, həlmakwa Gazlavay. Ara aŋga ma njadandakwar macəmkaya ta Kəriste. A ləgdandar a wuzlah ndəhay aŋga hay ɳga wuzdatara a ndəhay, Kəriste na, fa key bay-gula da ray masa-gəra aŋga hay. Fa slərdandar aa wura aa wura ɳga wuzey mey da ray Yesu Kəriste amba ndəhay a sərmara Yesu a. Mesərey Yesu na, aŋga anda cek mezey maaya, ma zey aa wura aa wura cəpa. **15** Ahaw, ala na, anda cek mezey maaya masa Kəriste ma vəldara a Gazlavay. Cek mezey maaya ha na, ara ɳgada ndəhay tabiya majā ala fa wuzdamara mey ɳga Kəriste ɳgada ndəhay masa Gazlavay ma da ləhdata daa mebərey lej ɳgada ndəhay ma daa zədəm. **16** Ngada ndəhay masa Gazlavay ma da ləhdata ɳgene na, ala ma təram sem anda cek mezey maaya. Anda kede, a təbmara mey ala la, asaya, a hətam heter mendəvey ba la. Yaw, ɳgada ndəhay masa faa zədəm na, ala anda cek maməckaya ma zafatar. Anda kede, mezey a faa zədədata. Kaa ta gədaŋ ala daada na, ya gwamara ɳga key cek anda kede daw?

17 Ndəhay ga fa wuzam mey ɳga Gazlavay

2:12 2.12 1Kwr 16.9 **2:13** 2.13 1Tes 3.1; Tit: 2Kwr 7.6, 13-14;
8.6, 16, 23; 12.18; Gal 2.1, 3; 2Tm 4.10; Tit 1.4; Masadəwan: 7.5;
SNM 20.1 **2:15** 2.15 1Kwr 1.18 **2:16** 2.16 ya gwamara ɳga
key cek daw?: 3.5-6

amba a hətam dala anda ndəhay ma ka filaw hay. Ala na, anda ata ba. Ara Gazlavay ma slərdandar ɳga key sləra aŋga. Ya wuzdamara mey ɳga Gazlavay ta mevel pal fa mey aŋga, ta gədaŋ ɳga Kəriste.

3

Mey da ray sləra ɳga Pawl daa Mejəwey-mey Mawiya

¹ Da ray mey a kede na, ndəhay da wuzlah akwar a da ləvam, ala fa zlapam saya daw? Kay, kəne ba! Yaw, akwar fa wudam amba ya wuzlalamakwar leeter ɳga wuzey ala na, ndəhay meslərey ɳga Yesu daw? Asaya, amba ndəhay mekele a sərmara ala ndəhay meslərey ɳga Yesu na, ala fa wudam ka wuzlalamandar leeter da ray a daa ba. Ndəhay mekele hay na, fa wudam leeter hay anda ɳgene, ama ala na, anda ata ba. ² Aa slam a ɳga leeter e na, ara akwar ray akwar. Akwar anda leeter da har ala, mawuzlalakaya daa mevel ala amba kwa waawa a gwa ɳga jaŋga, a səra. ³ Ahaw fara, akwar na, anda leeter masa *Kəriste ma wuzlala, masa aa ma slərdərwa ta fa ala. Ta wuzlala leeter e ta har daa ba, ama a wuzlala ta fa *Mesəfnəy ɳga Gazlavay, Gazlavay ndaw masa aŋga daha ta dey ɳga sərmataw. Asaya, leeter e mawuzlalakaya fa

beeler * ba, ama mawuzlalakaya daa mevel ɳga ndəhay.

⁴ Ala ma ləvam anda kede na, maja ala fa pamara Gazlavay ɳga ndaw ala fara fara ta fa Kəriste. ⁵ Ala ta ray ala na, ya ta wusmara ɳga ka sləra ha daa ba, ama ara Gazlavay ma vəlndar gədaŋ ɳga ka. ⁶ Fara fara, ara aŋga ma vəlndar gədaŋ ɳga ka sləra ha ɳga wuzdamatara *Mejəwey-mey Mawiya masa Gazlavay ma jəwa ta ata ɳgada ndəhay. Mejəwey-mey Mawiya ha na, ara anda kwakwas mawuzlalakaya zleezle heyey saba, ama ara meney ray ɳgada Mesəfnəy ɳga Gazlavay. Nəka, kwakwas mawuzlalakaya zleezle na, aa zədəy ndaw. Ama Mesəfnəy ɳga Gazlavay na, a vəley heter mendəvey ba ɳgada ndaw.

⁷ Zleezle *mewey hay kuraw daa *kwakwas ɳga Mawiz na, mawuzlalakaya fa beeler. Daa ɳgene, Gazlavay fa wuzda mewedey aŋga a ndəhay. Yaw, mewedey a ta wadawa la a ray *Mawiz ara mey ba, haa *Israyel hay a gwamara ɳga nəkmara Mawiz a saba maja a latar dey. Ama mewedey a ta njey ga daa ba. Fara fara, kwakwas ɳga Mawiz na, aa zədəy ndaw. Ama fa wuzdərwa mewedey ɳga Gazlavay a ndəhay cəŋga. ⁸ Kaa sləra ɳga Mesəfnəy ɳga

* **3:3** 3.3 beeler: Pawl a wulkey a ray mewey hay kuraw ɳga Gazlavay mawuzlalakaya fa beeler ɳgada Mawiz. (Nəka Mab 24.12.) Jeremey ta ləvey la mewey mawiya na, mawuzlalakaya daa mevel ɳga ndəhay. (Nəka Jer 31.33.) **3:3** 3.3 Mab 24.12; Jer 31.33; Ez 36.26 **3:5** 3.5 2.16; Rm 15.18 **3:6** 3.6 Jaŋ 6.36; Rm 7.5-6; 8.2, 6, 10; 1Kwr 11.25 **3:7** 3.7 Mab 34.29-30

Gazlavay a wuzwa mewedsey እga Gazlavay ma fəna kwakwas እga Mawiz ba kwara? ⁹ Nəka, kwakwas a, a katar sariya እgaa zədddata. Anja da kwakwas ma key sariya ha ta wuzdərwa mewedsey እga Gazlavay la na, kaa Mejəwey-mey Mawiya a fəna ba kwara? Ara ta fa vədfa Gazlavay ma pandakwar እga ndəhay maaya fa mey anja, ba diya? ¹⁰ Anda kede, mewedsey ma sawa ta fa kwakwas zleezle na, ata letek ta mewedsey masa mawiya kede ba. Mewedsey masa mawiya a fəna ta gədanj, a tərda masa magurma እga cek እga tede. ¹¹ Ahaw, kwakwas masa zleezle na, a njey nekədey gway, ama ta wuzdərwa mewedsey እga Gazlavay la. Yaw, anja da kwakwas a እgene a gwa እga wuzdərwa mewedsey እga Gazlavay na, kaa Mejəwey-mey Mawiya, ma da njey እga sərmataw, a wuzdərwa mewedsey እga Gazlavay ma fəna kwakwas a daa ba daw?

¹² Maja እgene, daa meesərkey ala na, ala faa guzlam ta mandərzay daa dey daa ba, maja ya sərmara mey a, ara mey fara fara. ¹³ Zleezle Mawiz ta sərta dey anja la ta zana maja a nəka mewedsey እga Gazlavay da ray a fa ndəvey. Anda kede, a wudey Israyel hay እga sərmara mewedsey a fa ndəvey ba. Ala na, ya bam cek anda anja ba. ¹⁴ Israyel hay a na, a gəmam እga cəndamara ba. Kwa haa wure kede, ray ata maŋgərdsakaya cənja. Ahaw, da fa jaŋgam mey daa cərewel hay እga *Mejəwey-mey Magurma na, a cəndamara ba, anda dey

ata masərtakaya ta zana cəŋga. Ndaw masa ta zana masərtakaya daa dey na, si Kəriste ma gwa ɳga la zana masərtakaya ha amba a cənda mey a. ¹⁵ Haa wure kede, da fa janjam daa derewel hay ɳga Mawiz na, a cəndamara ba cəŋga, anda lejgesl ata masərtakaya ta zana. ¹⁶ Ama da ndaw ta mbəd̄da menjey aŋga sem, a sawa asi Bay Mahura na, zana ma sərta dey aŋga ɳgene ta ley sem. ¹⁷ A key anda kede maja Bay Mahura na, Mesəfn̄ey ɳga Gazlavay aa da ray a. Nəka, da Mesəfn̄ey ɳga Gazlavay aa da ray kwa waawa na, ndaw aha fa da njey beke ɳga kwakwas ɳga Mawiz daa saba. ¹⁸ Anda kede, aləkwa tabiya ma təba mey ɳga Yesu na, dey aləkwa masərtakaya ta zana daa saba. Aləkwa fa wuzdakurwa mewedey ɳga Bay Mahura Yesu amba ndəhay a hətmar. Ta fa mewedey a na, aləkwa ma tərkwa sem letek ta aŋga. Yaw, mewedey a na, fa sawa ta gədaŋ ta gədaŋ a ray aləkwa. Kede he ara sləra masa Bay Mahura ma ka ta fa Mesəfn̄ey ɳga Gazlavay.

4

Pawl a wuzey mey ɳga Gazlavay

¹ Gazlavay ta sərfandar dey-ceceh la. Ta', a vəlndar sləra masa ala fa kamara kede. Ara maja ɳgene, ala fa məcmara vaw daa ba, kwa ala fa da mbəkdamara sləra ha daa ba. ² Ala na, fa da ndəkwdamara ray ala aa cek hay ma ka hwaray masa ndəhay məbadamata ta bey na, daa ba.

Ala fa səpam cəved ŋga fəcey ndəhay daa ba, asaya, ala fa jahadəmara mey ŋga Gazlavay ta mey hay membərzley na, daa ba. Ama ala na, fa kam sləra amba ndəhay a sərmara mey masa fara fara maaya maaya. Anda kede, ta fa sləra ala masa Gazlavay ma səra aŋga maaya na, ya wudəm ndəhay tabiya ŋga pamandar ŋga ndəhay ma ka sləra ta cəved e.

³ Ndəhay mekele fa cəndamara *Mey-maaya-mawiya masa ala ma wuzdamara na, daa ba. Ata anda dey ata masərtakaya ta zana. Ndəhay a ŋgene na, ara ndəhay daa cəved maa zəfey ndaw. ⁴ Ndəhay a, a cəndamara Mey-maaya-mawiya ba na, maja *Satan, bay-malula, ma wa bəla kede, a tərdata ndəhay a ŋga ndəhay manjar lengesl, a njam daa ləvanj. Anda kede, ndəhay a fa da hətmar mewedey ŋga Mey-maaya-mawiya daa ba. Mewedey a na, fa wuzdərwa gədanj ŋga *Kəriste. Kəriste he na, a lawa Gazlavay kərad!

⁵ Daa sləra ala ŋga mewuzey mey ŋga Gazlavay na, yaa guzlam da ray ala, ray ala ba, ama yaa guzlam na, da ray Yesu Kəriste. Aŋga na, Bay Mahura da ray ndəhay tabiya. Ala na, ndəhay ma ka sləra ŋgada akwar maja Yesu. ⁶ Daa masa Gazlavay ma ləma bəla na, a ləvey: «Anja slam-ləvanj ŋga wedey.» Yaw, ara Gazlavay a ŋgene ma handərwa mewedey aŋga a ray ala may. A ka anda kede amba ya hətmar mewedey a fa wedey fa dey ŋga Kəriste. Ara maja ŋgene, ala

fa wuzdamara Mey-maaya-mawiya ɳga Kəriste ɳgada ndəhay.

7 Ala na, ndəhay magədaŋ gway, gədaŋ fa ala daa ba, anda maŋgayak ɳga hahay. Ama mewedey a na, aa da ray ala, anŋa maaya kalah. Gazlavay a ka anda kede ɳga wuzwa gədaŋ mahura ɳga ka sləra ha na, a sawa ta fa vədə, ba na, ta fa ala ba.

8 Ala ta səram banay la mekele mekele, ama banay a ta fənndar ray daa ba. Ala ta zluram la, ama ala ta məcmara vaw daa ba. **9** Masa-gəra ala hay fa sərdamandar banay, ama Gazlavay aa ta ala cəŋga. Fa bədslamandar a hwayak, ama ala ma məcam daa ba. **10** Ndəhay fa səpmandar ɳga kədsey vagay anda ata ma kədmara Yesu heyey. Ama ala ta dey cəŋga, amba ndəhay a sərmara Yesu may, anŋa ta dey. **11** Ahaw, daa menjey ala na, ndəhay fa səpmandar ɳga kədsey vagay maja ala fa səpmara cəved ɳga Yesu. Kwa ala ndəhay magədaŋ ma da məcam na, ama ala ta dey cəŋga. Anda kede, ndəhay a sərmara Yesu may, anŋa ta dey. **12** Da ray ɳgene, ala fa səram banay haa kasl fa meməcey maja Mey-maaya-mawiya, amba ka hətam heter mendəvey ba.

13 Mawuzlalakaya daa dərewel ɳga Gazlavay, a ləvey: «Yah ma pa Gazlavay ɳga ndaw adaw fara fara la, ara maja ɳgene, yah ma wuzda mey anŋa.» Ala na, kəne may, ala

4:6 4.6 MC 1.3; Iz 9.1; 2Kwr 3.18; 1Pi 2.9 **4:8** 4.8 1.8; 7.5;
11.23-29 **4:10** 4.10 1.5; Rm 6.8; Gal 6.17; Fəl 3.10-11 **4:11**
4.11 Rm 8.35-36; 1Kwr 15.31 **4:12** 4.12 Kwa 1.24

fa pamara Gazlavay ñga ndaw ala fara fara. Ara maja ñgene, ala fa wuzdamara mey a, a ndəhay. ¹⁴ Ya sərmara ara Gazlavay ma sləkədərwa Bay Mahura Yesu daa meməcsey, yaw, a sləkədəndərwa la may amba ya njakwa bama ta Yesu a. A da handandakwar, aləkwa cəpa, fa mey ñga Yesu a. ¹⁵ Sləra masa ala ma kamara, ta banay masa ala ma bəsmara kede na, ara maja akwar, amba maaya ñga Gazlavay a sawa a ray ndəhay ma fəna ma fəna. Anda kede, ndəhay ga a da kamar suse a Gazlavay, a həlmamara.

*Pawl a mbəkda sləra ñga Gazlavay ba na,
maja me?*

¹⁶ Ara maja ñgene, ala fa da mbəkdamara sləra ha daa ba səlak. Kwa gədaŋ ala pəreh, ama daa mevel ala na, ala fa hətam gədaŋ ñga Gazlavay a dey a saya mandaw mandaw.

¹⁷ Nəka, banay masa ala ma sərmara kaa na, a ndəvey la pas pal. Yaw, ya hətam mewedey la a ray ala maja banay a. Mewedey a na, a fənta cek hay cəpa, a da njey ñga sərmataw. Da masa mewedey a, aa da ray ala na, banay masa ala ma sərmara kede na, ya wulkam ara cek mecəhe gway. ¹⁸ Mewulkey ala na, aa da ray cek hay da bəla kede ba, ama ya wulkam da ray cek ñga Gazlavay masa ndaw ma gwa ñga hətar ta dey ba. Ya sərkwa cek hay masa aləkwa ma hətmatakwa ta dey da bəla kede na, a da

4:13 4.13 Ps 116.10

4:14 4.14 1Kwr 6.14; Rm 8.11

4:15

4.15 1.5-6, 11; 9.11, 15

4:16 4.16 Ef 3.16

4:17 4.17 3.18; Rm

5.2; 1Pi 1.6-7

njam nekədēy gway, ama cek hay ma hətam ta dey ba na, a njam ŋga sərmataw.

5

¹ Da bəla kede, vaw aləkwa fa da njey ga daa ba. Vaw aləkwa na, aŋga anda way-mekərcey ma da pərey dey pal. Ama ya sərkwa Gazlavay a vəlndakwar vaw mekele mawiya la da gazlavay da vad, aŋga anda way ma da njey ŋga sərmataw. Way a na, ara ndaw-magədaŋ ma ləma ba, ama ara Gazlavay ma ləma. ² Nəka, wure kede da bəla kaa na, aləkwa fa təwkwa. Fara fara, aləkwa fa wudkwa amba Gazlavay a vəldandakwara way masa da gazlavay da vad a. ³ Anda kede, ta pas masa aləkwa ma mbəzkwa la aa way a na, mesəfn̩ey aləkwa fa da njey taava aŋga manjar vaw na, daa ba. ⁴ Daa masa aləkwa ta vaw aləkwa anda way-mekərcey da bəla kede na, ya fa njarakwa anda ndaw meley cek maadakw a. Ta ŋgene he cəpa na, aləkwa fa wudkwa ŋga cəkwakwa vaw aləkwa masa ma da məc̩ey kede anda ndaw mecəkwey zana fa vaw na, daa ba. Ama ya wudkwa na, Gazlavay a vəlndakwar vaw mekele masa ma da njey ŋga sərmataw anda ndaw mekəzley zana mawiya. Anda kede, vaw masa ma da njey ŋga sərmataw, a njey aa slam a ŋga vaw masa ma da məc̩ey. ⁵ Yaw, ara Gazlavay ma diyndakwar amba ya hətkwa vaw mawiya kəne. Ta slərdərwa Mesəfn̩ey aŋga la teesed

a ray alèkwa ñga wuzwa a da vèldandakwara
vaw mawiya maaya masa anja ma bada ñgada
alèkwa.

6 Ara maja ñgene, alèkwa fa kérzakwa mevel
mandaw mandaw daa menjey alèkwa da bèla.
Ya sèrkwa daa masa alèkwa ta vaw alèkwa da
bèla kede na, alèkwa dèrent ta Yesu Bay Mahura.

7 Anda melèvey na, ya ta hètkwar Yesu a ta
dey alèkwa daa ba aranj, ama alèkwa fa pakwa
ñga ndaw alèkwa fara fara cènja. **8** Ahaw,
alèkwa fa kérzakwa mevel mandaw mandaw
daa menjey alèkwa da bèla. Ama ya wudkwa
na, ya mbèkdakwa vaw alèkwa da bèla kede
amba ya nakwa, ya njakwa ta Bay Mahura bama.

9 Yaw, maja ñgene kwa masa alèkwa ta vaw
alèkwa da bèla kede aranj, da daa ba, kwa
masa alèkwa ma wuskwa cay fa vèda na, cek
masa alèkwa ma wudkwa kalah na, ara ñga kar
cek masa ma mbafar. **10** Maja alèkwa cèpa
na, ya wuskwa la fa mey ñga *Kèriste amba a
kandakwar sariya. A da nèkta cek hay maaya ta
maaya ba masa alèkwa ma kakwa da bèla. Yaw,
a da pèlar mawurbay a ndaw a, a ndaw a, tède
fa slèra anja.

Mey da ray Yesu ma cèmtar d'ay ñga ndèhay ta Gazlavay

11 Ya sèrkwa, Bay Mahura Yesu a kandakwar
sariya la. Maja ñgene, ala fa namar ray ta mevel
ala cèpa. Anda kede, si ya sèpam cèved ñga

5:5 5.5 1.22 **5:7** 5.7 1Kwr 13.12; 1Pi 1.8-9 **5:8** 5.8 Fèl 1.23

5:9 5.9 Kwa 1.10; 1Tes 4.1 **5:10** 5.10 11.15; Iz 2.12; Dan 7.9-10;
12.2; SNM 17.31; Rm 2.6; 1Kwr 3.13-15; 4.5; Fèl 3.19; 2Tes 1.7-10

jənmata ndəhay ŋga sərey mey masa fara fara. Gazlavay na, a sərndar maaya maaya. Asaya, ya wulkey na, akwar may, ka sərmaya fara fara.

12 Mey tabiya masa ala maa guzldamara kede na, ndəhay da wuzlah akwar a wulkam, a key ya zlapam cəŋga daw? Kay, kene ba. Ama ya wuzmakwar na, mey da ray ala amba kaa səmam da ray sləra ala. Fa dəba ha, da ndəhay siya fa slam mey a ray ala na, ka gwamara ŋga lacafamandar a ray, ka kam sede da ray ala. Ndəhay ma slam mey a ray ala ha na, ara ndəhay ma zlapam fa sləra ata da bəla kede gway, a wulkam fa cek hay masa daa mevel ata ba.

13 Ndəhay siya a wulkam ala na, ndəhay manjar lenjesl. Yaw, da ala ndəhay manjar lenjesl na, ara maja ala ma veldamara ray ala ŋgada Gazlavay. Ama da ala ndəhay ta lenjesl na, ara ŋga jənmakwar. **14** Fara fara, sləra masa ala ma kamara na, ya kamara maja *Kəriste fa wudndakwar kalah. Aləkwa fa sərkwa, anja na, ta məcəy sem aa slam a ŋga ndəhay tabiya. Anda meləvey, ndəhay tabiya ta məcam sem ta anja may. **15** Fara fara, Yesu a məcəy aa slam a ŋga ndəhay tabiya na, amba ndəhay da bəla a njam anda ata ma wudam saba, ama amba a njam ŋga səpey cəved ŋga Yesu. A səpmara cəved ŋga Yesu a na, maja anja ma məcəy, ta anja ma sləkdawa daa meməcəy maja ata.

16 Ara maja kede, ya sərmata ndəhay ta fa cek ata hay da bəla saba. Ahaw, fara fara zleezle na,

5:11 5.11 4.2; 6.4; 1Kwr 9.22 **5:12** 5.12 1.14; 3.1 **5:14** 5.14

Jaŋ 17.23; Rm 8.35; Gal 2.20; Ef 3.19; 5.2, 25; 1Jŋ 3.16 **5:15** 5.15

Rm 6.3-4; 7.4; 14.7-9

ya sərmara Kəriste na, anda ndəhay magədanj ma wulkam, ama wure kede, ala fa wulkam da ray a kəne saba. ¹⁷ Ndaw masa macəmkaya ta Kəriste na, ta tərey sem ɳga ndaw mawiya. Menjey anja masa zleezle ta mbədsey sem, ta tərey sem mawiya. ¹⁸ Ara Gazlavay ma ka cek aha tabiya. Ara Gazlavay ma cəmndakwar ta anja ray anja ta fa meməcey ɳga Kəriste. Wure kede, Gazlavay ma vəlndar sləra la. Sləra ha na, ara ɳga wuzey mey ɳgada ndəhay mekele masa Gazlavay ma wudey ɳga cəmey ta ata. ¹⁹ Anda meləvey, Gazlavay a slərdərwa Kəriste na, maja a wudey ɳga cəmey ta ndəhay tabiya. A sləfa mebərey ata saba. Anda kede, a slərdandar na, ɳga wuzey mey a ndəhay masa Gazlavay ma wudey ɳga cəmey ta ata ha.

²⁰ Ala na, ndəhay meslərey ɳga Kəriste. Ara anda Gazlavay ta ray anja ma zəlkwar maja ara anja ma balandar mey. Anda kede, ya kamakwar ambahw ta mezəley ɳga Kəriste, samawa asi har ɳga Gazlavay, amba ka cəmam ta anja. ²¹ Yesu Kəriste na, ta key mebərey daa ba səlak. Ama Gazlavay ta pa sem ɳga ndaw ta mebərey aa slam a ɳga aləkwa, amba da aləkwa macəmkaya ta Kəriste he na, Gazlavay a pakwar ɳga ndəhay maaya fa mey anja.

6

Mey da ray sləra ɳga ndaw-meslərey ɳga Yesu

5:17	5.17 Iz 43.19; Rm 6.4; Gal 6.15; Ef 4.24; CWJ 21.5	5:18
5.18 Rm 5.10	5:19 5.19 Rm 3.24-26; Kwa 1.20	5:20 5.20 Mt 10.40; Iz 52.7
	5:21 5.21 Jaŋ 8.46; Rm 8.3; 1Kwr 1.30; Gal 3.13; Heb 4.15	

¹ Wure kede, Gazlavay aa ta ala daa slèra masa ala ma kamara cèpa. Gazlavay ma kakwar maaya la. Anda kede, ala fa kamakwar ambahw, ka da tèrdamara maaya ñga Gazlavay a ñga cek ñga tede ba. ² Wulkam fa mey ñga Gazlavay maa guzley zleezle, ma lèvey:
 «Ta pas masa amba ya kakwar maaya na,
 ya ta jèkfakwar slèmay la.
 Ta pas masa amba ya lèhdakwar na,
 ya ta jènkwar la.»

Nèkmara dèba taw, wure kede pas a ta wuswa cay amba Gazlavay a kakwar maaya, fara fara pas a ta wuswa cay amba a lèhdakwar.

³ Ala fa wudam ñga key cek kwa wura wura ñga tèkta ndèhay ñga tèbmara mey ñga Gazlavay na, daa ba, maja ya wudam ndèhay a slam mey a ray slèra ala ba. ⁴ Ama daa slèra ala ha cèpa na, ala fa wuzdamara, ala na, ndèhay ma ka slèra ñga Gazlavay fara fara.

Kwa ala daa banay,
 kwa fa pamandar dey a ray daa ba,
 kwa cek fa fènndar ray,

ala fa bësmara gway.

⁵ Nèka, ta këdfmandar la,
 ta handamandar la aa fèrsène,
 asaya, ta hèldamata ndèhay la ñga key hëma
 a ray ala.

Ahaw, slèra ta fènndar ray la haa ya gwamara
 ñga ney ba,
 asaya, ya gwamara ñga hëtey cek mezemey
 ba.

- 6** Fara fara, ala na, fa kam cek ma mbafar a Gazlavay,
 ya sərmara mey ɳga Gazlavay fara fara,
 ala ndəhay meekwed-mey, mevel ala maaya,
 *Mesəfney ɳga Gazlavay aa da ray ala.
 Asaya, ya wudmata ndəhay ta mevel pal.
- 7** Ala fa wuzdamara mey masa fara fara a
 ndəhay,
 maja Gazlavay fa vəlndar gədanj.
 Yaw, ta fa cek hay a kedə tabiya na, ala fa
 wuzdamara,
 ala na, ndəhay ma ka sləra ɳga Gazlavay
 fara fara.
 Cek ala ma ka vəram ta masa-gəra ala hay,
 ta cek ala ma jədndar fa masa-gəra ala hay
 na,
 ara mekey cek ta cəved e kedə fa mey ɳga
 Gazlavay.
- 8** Ndəhay siya faa həmdamandar,
 siya hay may, fa rəsmandar.
 Ndəhay siya saya fa namandar ray,
 siya hay may, fa cədmandar.
 Ala na, ndəhay maa guzlam mey masa fara fara,
 ama ta ɳgene he cəpa, a padamandar
 ɳga ndəhay membərzley.
- 9** A ləvam saya, ala na, ndaw ma sərndar daa ba,
 ama anja ndəhay tabiya a sərmandar jak, ba
 diya?
 Ndəhay a wulkam na,
 ala fa da njam ga da bəla daa ba,
 ama nəkmara taw, ala daha ta dey cəŋga.

Ta sərdamandar banay la ga,
ama ta kədmandar vagay daa ba.

10 Ata fa kamandar cek ma ka matəway aa dey,
ama ala mandaw mandaw daa meesəmey
cəŋga.

Ndəhay a nəkmandar na, ala anda masa-viya
hay,
ama ala fa jənam ndəhay ga
ŋga hətey menjey maaya fa Gazlavay.

Ndaw a nəkndar anda cek ala daa ba,
ama fara fara cek ma həcndar na, daa ba
səlak.

11 Akwar ndəhay da Kwarinti, ala na, ma
kadamatkwara mey daa mevel ala la cəpa, kwa
ya ta cam mey fa akwar daa ba səlak. **12** Ala
na, ya wudmakwar kalah, ama ma wudmandar
ba na, akwar jak. **13** Ehe, ya faa guzlkwar anda
akwar bəz adaw hay, wudmandar anda ala ma
wudmakwar may, wudmandar ma fəna ma fəna
ta mevel pal.

Mewedey ta ləvəŋ na, a cəmam daw?

14 Ya fa ləvkwar fara fara, ndəhay ma təba mey
ŋga Yesu ba na, ka da cəmam dəy ta ata ba.
Cek maaya ta cek maaya ba a cəmam aa slam
a daw? Mewedey ta ləvəŋ na, a cəmam aa slam
a daw? **15** Ata *Kəriste ta *Satan, bay-malula na,
a cəmam dəy daw? Yaw, ndaw ma təba mey ŋga
Yesu ta ndaw ma təba mey ŋga Yesu ba na, cəved
ata letek daw? **16** Asaya, kuley hay na, slam ata

daa *Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay daha daw? Aləkwa na, anda Way-mekey-kwakwas ŋga Gazlavay, Gazlavay, ndaw masa anja daha ta dey ŋga sərmataw. Ara anda aa ma ləvey: «Yah, Gazlavay, ya da njey ta ndəhay adaw hay. Yah na, Gazlavay ata, ata may, ndəhay adaw hay.» ¹⁷ Ara maja ŋgene, Bay Gazlavay a maa guzltar a ndəhay anja hay, a ləvtar:
 «Wudkam ta ndəhay malamba hay,
 ka da njam daa slam a saba.

Njam manjar mebərey,
 anda kede, yah na, ya təbkwar la ŋga
 ndəhay adaw hay.

¹⁸ Yah na, Papakw akwar,
 akwar may, bəz adaw hay, mezəle hay ta
 manjusa hay.

Ara Bay Gazlavay masa ta gədanj
 ma fənta cek hay cəpa maa guzley anda
 kede.»

7

¹ Ahaw, jam adfaw hay, mey hay tabiya masa Gazlavay ma ləvey kede na, a kandakwara la anda aa ma ləvey. Anda kede, si ya mbəkdakwa cek hay tabiya masa ma zləba, kwa vaw aləkwa, kwa mesəfnəy aləkwa *. Si ya nakwar ray a Gazlavay, anda kede, ya da njakwa maaya fa mey anja.

6:16 6.16 Lev 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27; 1Kwr 3.16 **6:17** 6.17 Iz 52.11; CWJ 18.4 **6:18** 6.18 2Sam 7.14; Iz 43.6; Am 4.13; CWJ 11.17 * **7:1** 7.1 cek masa ma zləba mesəfnəy aləkwa: Ara mewulkey ŋga zlepəy, ŋga key maagway, da daa ba, ŋga key cek hay maaya ba mekele. **7:1** 7.1 1Jŋ 3.3

Pawl aa səmey da ray Kwarinti hay

² Wudmandar maaya maaya dəba. Ala ta kam cek maaya ba ŋgada ndaw pal dasi akwar na, daa ba. Ala ma nəsam ndaw daa cəved ŋga Gazlavay na, daa ba. Ala ta fəcam cek ŋga ndaw pal dasi akwar na, daa ba. ³ Yaa guzley anda kede na, a key ya mbəd̄kwar ray ba. Ara anda yah ma ləvey, ala fa wudmakwar kalah, kwa cek fa da wunkandakwar na, daa ba səlak. Kwa da ara ŋga njey ta dey, kwa da ara ŋga məcey na, aləkwa bama cəŋga. ⁴ Ahaw, ya səra na, akwar ndəhay adfaw hay fara fara. Ya faa səmey da ray akwar. Yah na, ya ta sərey banay la ga, ama mevel adfaw ta dəkey la, ya faa səmey ga cəŋga.

⁵ Kwa daa masa ala ma wusmawa a Masadəwan fedə na, ya ta hətam cəved ŋga məskey vaw daa ba, majā banay hay mekele mekele daha. Ndəhay ta cakalafamandar mey la, asaya, ray ala ta həbey la da ray cek hay mekele mekele. ⁶ Ama Gazlavay na, ara ndaw ma dəkar mevel a ndaw masa lenjesl anja ta mbəd̄sey sem majā banay ma hətfar. Ara anja ma slərdərwa Tit ŋga dəkndar mevel may. ⁷ Ma dəkndar mevel e na, ara masawa ŋga Tit e daada ba, ama ara mey masa anja ma kadandara da ray akwar may. Ahaw, Tit e, a ləvndar akwar ta dəkmar mevel la may, asaya, akwar fa wudam ŋga hətmaya fa dey cəŋga. Akwar fa zəlam marava da ray cek maaya ba masa akwar ma kamara, asaya, akwar fa wudam ŋga key gədaŋ

ŋga jənmaya fa masa-gəra adaw hay. Masa yah ma cənda mey a kede na, yah daa meesəmey ara mey ba.

⁸ Leeter masa yah ma wuzlalakwara heyey na, ya səra ta wulkadakwar la ga. Anja dey pal daha, ya da zəley marava da ray a, maja leeter e ŋgene ta wulkadakwar la. Ama ya fa da zəley marava da ray leeter e daa saba. ⁹ Wure kede, ya faa səmey da ray leeter e. Yaa səmey maja leeter e ma wulkadakwar da ray malamba akwar hay daada ba, ama yaa səmey maja mewulkey akwar a ta mbəddakwara menjey akwar sem. Mewulkey akwar a ŋgene a mbafar a Gazlavay. Anda kede, leeter ala ha na, ta kakwar cek maaya ba na, daa ba səlak. ¹⁰ Anda meləvey, da ndaw fa wulkey da ray menjey anja maaya ba amba a mbədda anda Gazlavay ma wuday na, mewulkey anja ŋgene na, a mbəddara menjey anja la. Ara anda kede, Gazlavay ma da ləhda ndaw a daa mebərey. Kwa waawa ma wulkey anda ŋgene, a zəley marava da ray a daa ba. Ama da mewulkey ŋga ndaw anda ŋga ndəhay da bəla ma mbəddamara menjey ata ba na, ŋgene he, ara mewulkey ma hendey ndaw aa meməcay.

¹¹ Fara fara, mewulkey akwar ŋgene a mbafar a Gazlavay. Nəkmara cek masa anja ma ka fa akwar dəba taw. Wure kede, akwar ma mbəddamara menjey akwar cay. Ka wudəm ŋga wuzdamara, akwar na, da wuzlah ndəhay ma kam mebərey ba. Akwar ma cam mevel la da ray mebərey ŋga ndəhay da wuzlah akwar. Akwar ma zluram la. Akwar fa wudəm ŋga

hëtmaya fa dey saya. Yaw, ka wudam ñga key cek masa Gazlavay ma wudey dëba, ka wudam ñga këtmara ndaw masa ma key cek maaya ba heyey. Wure kedé, daa mey a kedé, akwar fa wuzdamara kwa ta fa meeme na, akwar ta zay da mey.

12 Ya fa lëvkwar, fara fara leeter masa yah ma wuzlalakwara heyey na, ara maja ndaw ma key cek maaya ba ñgene daada ba, asaya, ara maja ndaw masa ndaw a ma kar cek maaya ba ñgene daada ba may. Ama ya wuzlala na, amba ya wuzdakwara fara fara fa mey ñga Gazlavay, akwar fa wudmaya ta mevel pal.

13 Ara maja ñgene, mevel ala ma dëkey cay wure kede. Ahaw, mevel ala ma dëkey cay, ama yaa sëmam ma fëna ma fëna na, maja Tit aa daa meesëmey maja ray anja fa hëbey da ray akwar tabiya fetede daa saba.

14 Nëka, daa masa yah ma slérda Tit e fa akwar na, yah maa hëmdakwar la meehey anja. Anda kede, akwar ta pamaya hwaray daa ba. Mey masa ala ma lëvmakwar mandaw mandaw na, ara mey masa fara fara. Anda kede, cek masa yah maa hëmdakwar fa mey ñga Tit maja na, akwar fa wuzdamara fa mey ñga Tit e ta fa sléra akwar, meehëmey a, ara anja fara. **15** Daa masa Tit ma wusey fa akwar na, akwar ma tëbmara la maaya maaya, ka namar ray, ka cënmar mey. Anda kede, daa masa anja fa sërfada cek masa akwar ma kamar tabiya na, a wudkwar ma fëna

ma fəna. ¹⁶ Yah Pawl may, ya faa səmey da ray akwar maja akwar ndəhay adfaw hay fara fara.

8

Dala ɳga jəney ndəhay daa mecəmey-ray ɳga ndəhay ɳga Yesu

¹ Məlma adfaw hay, ya wudam ɳga kadamakwara cek masa ndəhay ɳga Yesu daa hwayak ɳga Masadəwan ma kamara. Cek aha fa wuzdərwa na, maaya ɳga Gazlavay aa da ray ata. ² Ndəhay a ta səram banay la, ama ata daa meesəmey cənja. Ata cəpa masa-viya hay, ama a vəlam ta har cew cew, ta vəlam dala la ga ɳga key sləra ɳga Gazlavay. ³ Ya fa ləvkwar fara fara, ata ta vəlam dala la təde ta gədaŋ ata, haa a fəna gədaŋ ata ha. Ara ata ta ray ata ma samawa fa ala, ⁴ a kamandar ambahw, aa cəfdamandar amba ya vəlmatar cəved ɳga jənmata ndəhay daa *mecəmey-ray ɳga ndəhay ɳga Yesu da *Jeruzelem may. ⁵ Nəka, cek masa ata ma kamara na, ta fəna masa ala ma wulkam da ray a sem. Teesed na, a vəldamara ray ata ɳgada Bay Mahura, fa dəba ha, a təbmara mey ala amba a kamara cek anda Gazlavay ma wudey.

⁶ Da fa akwar na, Tit ta zlarawa cay ɳga cakalarawa dala ha. Ara maja ɳgene, ala ma ləvmar amba a vəhey fa akwar saya ɳga ndəvdərwa sləra masa maaya ɳgene. ⁷ Akwar na, fa huram cek daa ba. Anda meləvey, akwar ma təbmara mey ɳga *Kəriste la maaya maaya,

akwar fa wuzdamara *Mey-maaya-mawiya ta cøved e. Gazlavay ta wurkwara lenjesl la ɳga sørey mey masa fara fara. Akwar ma vøldamara ray akwar la cøpa ɳga key sløra aŋga, asaya, ka wudmandar kalah. Yaw, maja akwar fa huram cek daa ba kede na, maaya na, ka wuzdamara akwar ta meesømey ɳga vøley dala ha ta har cew cew.

⁸ Mølma adaw hay, yah maa guzley anda kede na, a key ya tøkakwar døy ɳga vøley dala ba. Ama yaa guzlkwar da ray ndøhay siya hay maa sømam ɳga vøley dala, amba ka høtam gøðan, ka wuzdamørwa mewudey-vaw akwar ɳgada ndøhay siya hay may. ⁹ Ka sørmara Bay aløkwa Mahura Yesu Køriste na, ta kakwar maaya la. Aŋga na, aa daa wiya fa Bay Gazlavay da vad, ama ta mbøkdørwa wiya ha la, a sawa a bøla, a tørey ɳga ndaw masa-viya, maja akwar. A tørey ɳga ndaw masa-viya na, amba ka høtam wiya da gazlavay da vad may.

¹⁰ Yah maa guzley kede na, a key ya tøkakwar døy ba. Ama ya wudsey ka sørmara mewulkey adaw da ray mevøley dala ha. ɳga mevødøy ara akwar ma wulkam teesed ɳga vøley dala. Ara akwar ma cakalamara dala ha teesed. Maaya na, ka ndøvdamara mecekeley dala ha døba.

¹¹ Wure kede, kamara sløra ha ta mevel akwar cøpa anda akwar ma zlamara ɳgeeme, ndøvdamara mecekeley dala ha la. Vølam dala ha na, tøde ta gøðan akwar. ¹² Maja da ndaw a vøley cek a Gazlavay ta meesømey, ta

8:7 8.7 1Kwr 1.5; 16.1-3, 24; Gal 6.10 **8:9** 8.9 Mt 8.20; Føl 2.6-7

8:10 8.10 1Kwr 7.25

mevel anja cëpa, asaya, tëde ta gëdañ anja na,
Gazlavay a tëba la. Ama da cek anja daa ba na,
Gazlavay a sëra.

¹³ Ka da wulkam a key ya sërdakwar banay
amba ndëhay siya a njam daa wiya na, këne ba.
Ama ya wudey na, ndëhay tabiya ñga njam kal
kal. ¹⁴ Wure kedé na, cek mezëmey fa akwar
suha. Anda kedé, anja maaya amba ka jënmat
ndëhay masa cek mezëmey fa ata përeh. Yaw,
ta pas masa cek mezëmey fa akwar përeh, ama
fa ata suha na, a jënmakwar may. Anda kedé,
ka da njam kal kal. ¹⁵ Mey adaw kedé na, aa
letek ta mey ñga Gazlavay maa guzley da ray cek
mezëmey ma këzlwa ta da vad' zleel, a lëvey:
«Ndëhay masa ma hëlmawa cek mezëmey a ga
la na,
ta katar kalah daa ba.
Ndëhay ma hëlmawa nekëdsey na,
ta katar përeh daa ba may.»

Tit a da diyam ta mandala anja hay a Kwarinti

¹⁶ Ya kamar suse a Gazlavay maja Tit ta wudey
la ñga jënkwar anda ala may. Ta wudey la ñga
jënkwar ta mevel pal. Ara Gazlavay ma ka amba
Tit e, a tëba ñga jënkwar. ¹⁷ Tit e ta tëba la
anda ala ma lëvmar ñga daw fa akwar saya. Ara
maja ala ma lëvmar daada ba, ama ara anja ta
ray anja ma wudey ñga daw fa akwar a. ¹⁸ Ya
slëram ndaw pal da wuzlah ala la ñga diyam
cew e. Ndaw aha na, ndëhay daa mecëmey-ray
hay ñga Yesu tabiya faa hëmdamara kalah maja

sləra aŋga maaya daa mewuzey *Mey-maaya-mawiya. ¹⁹ Ala ma da slərdamara na, ara maja kede daada ba. Ama ara ndəhay daa *mecəmey-ray ŋga ndəhay ŋga Yesu ma walamara amba ya pəkam bama ŋga jənndar daa meckeley dala heyey. Sləra maaya masa ala ma kamara kede na, ya kamara ŋga həslar ray a Bay Mahura, ray aŋga, asaya, ŋga wuzwa na, ya wudam ŋga jəney ndəhay kalah.

²⁰ Ala fa wam vaw ŋga kərzey dala masa akwar ma cakalamərwa ga kede amba ndəhay a slam mey a ray sləra ala ha ba. ²¹ Anda kede, ya wudam ŋga key sləra maaya na, fa dey ŋga Bay Gazlavay daada ba, ama fa dey ŋga ndəhay may.

²² Ya sləram ndaw mekele la da wuzlah ala, asi ata Tit e saya. Ndaw a na, ala ta saŋgalamara la dey weewe daa sləra hay masa aŋga ma kata. Anda kede, ya sərmara, aŋga ta vəlda ray aŋga la ŋga key sləra ŋgada Gazlavay. Wure kede, ta vəlda ray aŋga la ma fəna saya ŋgada akwar maja aa ma cəney mey maaya da ray akwar. ²³ Tit na, ala mandaw mandaw cew e, ara ndaw masa ala fa kam sləra cew e ŋga jənkwar. Yaw, ndəhay cew ma diyam ta Tit e na, ara ndəhay masa ndəhay daa mecəmey-ray hay ŋga Yesu ma slərdamata fa akwar. A kam sləra ha na, amba ndəhay a həslmar ray a *Kəriste. ²⁴ Wudmata fa mey ŋga ndəhay tabiya amba ndəhay daa mecəmey-ray hay ma slərdamata heyey a cəndamara, asaya, amba a

sèrmara masa ala maa hëmdamakwar heyey na,
anja fara.

9

Mey da ray mevəley cek a Gazlavay ta meesəmey

¹ Mèlma adaw hay, kwa yah maa guzlkwar da ray dala masa ala ma da slèrdamara ñgada ndèhay ñga Yesu da *Jeruzelem heyey daa saba na, cay gway. ² Ya sèra na, akwar may, fa wudam ñga jènmata. Yah ma kadatara mewulkey akwar ñga jènmata ndèhay da Jeruzelem sem a ndèhay daa hwayak ñga Masadewan, ya lèvtar: «Ndèhay daa hwayak ñga Akay * ta zlamar cay dèga ñga mevèdsey ñga jèney ndèhay ñga Yesu da Jeruzelem.» Masa ndèhay da Masadewan ma cèndamara slèra akwar masa maaya ñgene na, a vèltar gèdanj a ndèhay ga da wuzlah ata ñga jèney ndèhay da Jeruzelem e may. ³ Ehe, ya fa slèrdakwara ata Tit ta ndèhay cew ñgene ñga jènmakwar ñga cekeley dala ha taazak, amba yah maa hëmdakwar kede na, a tèrey ñga cek ñga tede ba. Anda kede, da ala ma wusam la fa akwar na, ya hëtfamar cek hay tabiya madiytakaya cay, anda yah ma lèvey. ⁴ Da masa ala ma wusam la fa akwar ta ndèhay da Masadewan a, asaya, da dala ha manjar ñga cekeley na, hwaray a da kaya fa mey ata, maja ya ta lèvtar cay ka

8:24 8.24 7.14; 8.7-8 **9:1** 9.1 8.1-4; Rm 15.26 * **9:2** 9.2

Akay: Ara hwayak mahura ñga Gerek hay, Kwarinti ara berney da hwaf a. **9:3** 9.3 8.22, 24

cakalamara dala ha la fara fara. Ngada akwar may, hwaray a kakwar la. ⁵ Ara maja ŋgene, yah ma wulkey ŋga slørdata ndəhay maakar ŋgene teesed fa mey adaw. Ya wudsey amba a jənmakwar ŋga cekeley dala ha taazak, anda akwar ma ləvmandar. Anda kede, wuskwaa ya da wusey na, akwar ma cakalamara cay. Ngene, meckeley dala ha a da wuzwa na, ara akwar ma wudsam ŋga cakalamara ta mevel pal, ba na, ta menjərbey-mey ba.

⁶ Sərfadamara, mey daha a ləvey: «Ndaw ma sləkey nekədøy na, a da hətey cek nekədøy may. Yaw, da a sləkey ga na, a da hətey cek ga may.»

⁷ Anda kede, si ndaw a vəley cek anda aa ma wudsey. Ka da vəldamara ta menjərbey-mey ba. Ndaw a da təkakwar day ta təkey ba may. Ama vəldamara na, ta meesəmey, maja Gazlavay a wudsey na, ndaw masa ma vəley cek ta meesəmey. ⁸ Sərmara, Gazlavay na, anja ta gədaŋ ŋga vəlkwar cek hay ga. Anda kede, kwa meeme fa da həckwar daa ba səlak. Ka da hətam cek hay masa ma fəna amba ka vəldamara ŋga key sləra ma mbafar a Gazlavay. ⁹ Ara anda mey ŋga Gazlavay mawuzlalakaya, ma ləvey:

«Ndaw masa maaya na,

har anja mawurkaya ŋga jəney masa-viya
hay.

Maaya anja masa anja ma ka ŋgene,
anja daha ŋga sərmataw.»

¹⁰ Ma vəlda hulfað ŋga sləkey ta ma vəlda daf ŋga zəmey a ndəhay na, ara Gazlavay. A

da v  lkwar hulfad hay c  pa masa akwar ma wud  m   ga sl  key may. Hulfad a, a da p  cwa, a da ye   ga. Anda kede, ka da kamatar maaya   gada nd  hay ma f  na ma f  na. ¹¹ Fara fara, a v  lkwar cek hay la ga mekele mekele amba ka gwamara   ga j  nmata nd  hay siya hay ma f  na ma f  na. Anda kede, nd  hay ga a da h  lmamara Gazlavay maja cek masa akwar ma v  ldamatara ta har ala amba ya handamatara. ¹² Cek masa akwar ma v  ldamara   gene na, ara   ga j  nta nd  hay   ga Gazlavay da Jeruzelem masa daa banay daada ba, ama amba nd  hay ga a kamar suse a Gazlavay maja may. ¹³ Nd  hay ma da h  tmar cek masa akwar ma da kamara   gene na, a da h  lmamara Gazlavay maja akwar fa c  nmar mey a Gazlavay. Anda kede, akwar fa wuzdamara na, akwar fa t  bmara *Mey-maaya-mawiya   ga *K  riste. Yaw, nd  hay a da h  lmamara Gazlavay maja akwar nd  hay masa har mawurkaya   ga j  ney nd  hay   ga Gazlavay da Jeruzelem, asaya, maja akwar nd  hay ma j  nam nd  hay c  pa. ¹⁴ A da wudmakwar kalah maja maaya   ga Gazlavay ga da ray akwar. Anda kede, a da d  ram dangay maja akwar. ¹⁵ H  lmakwa Gazlavay maja maaya anja kalah.

10

Mey da ray g  da     ga Pawl maja anja ndawmesl  rey   ga Yesu

9:10 9.10 Iz 55.10; Aw 10.12 **9:11** 9.11 1.11; 4.15 **9:15** 9.15
9.11

1 Yah, Pawl, ta ray adaw, ambahw, ya wudey ŋgaa guzlkwar cey. Ndəhay faa guzlam da ray adaw, a ləvam, da masa yah da wuzlah akwar na, ya zlurey ta akwar. Ama da ya ta ŋgəchey sem nekədsey ta akwar na, yaa bəcey taa bəcey, mandərzay a kaya ba. Fara fara, yah na, ya wudey ŋga key ndaw maaya meekwed-mey anda *Kəriste. **2** Anda kede, ya kakwar ambahw, maaya na, ka mbəḍḍamara menjey akwar, amba da yah ma wusey la fa akwar na, ka təkmaya d̄ay ŋgaa bəckwar ba. Asaya, ndəhay ga da wuzlah akwar a wulkam saw, a ləvam ya key sləra na, anda ndəhay ŋga bəla gway. Ndəhay ma ləvam anda ŋgene na, ya daa bəctar taa bəcey.

3 Fara fara, ala ndəhay magədaŋ, ama daa sləra ŋga Gazlavay na, ya kam vəram anda ndəhay magədaŋ ba. **4** Cek ala hay ma ka vəram a na, a sawa da bəla kede ba, ama ara Gazlavay ma vəldandara. Cek hay a na, ata ta gədaŋ ŋga pəlhata slam hay masa masa-gəra ŋga Gazlavay ma bam a hwad' a. Asaya, ta cek hay a na, ya gwamara ŋga gərcamatara mey ŋga ndəhay maa guzlam saw ta membərzley. **5** Asaya, ta cek hay a na, ya gwamara ŋga nəsmara mey ŋga ndəhay ma zlapam saw, ma təkmata ndəhay ŋga sərey Gazlavay. Ta cek hay a na, ya wudam ŋga mbəḍḍamara mewulkey ata maaya ba tabiya amba a təbmara mey ŋga Kəriste. **6** Da akwar fa wuzdamara, akwar fa namar ray fara fara a

Kəriste na, anda kede, ya da kətmata ndəhay siya masa ma namar ray ba.

⁷ Nəka, akwar na, ka wulkam fa cek hay masa ma hətey fa dey gway. Da ndaw a ləvey, anja ndaw ŋga Kəriste na, maaya a səra ala na, ndəhay ŋga Kəriste anda anja may. ⁸ Bay Mahura Yesu ma pandar ŋga mahura na, a pandar amba ya nəsmakwar ba, ama amba ya jənmakwar. Kwa ya fa zlephey kalah maja na, hwaray fa da kaya daa ba. ⁹ Yaw, ka da wulkam a key ya zluradakwar ta leeter adaw hay ba. ¹⁰ Ndəhay siya fa ləvam: «Daa leeter hay ŋga Pawl na, Pawl a təktar dəy a ndəhay ŋga key cek masa ta banay ŋga key, asaya, aa bəcey taa bəcey. Ama da aa da wuzlah aləkwa na, a pəskey vaw ba, a gucey ta gucey, mey masa anja maa guzlda na, ara mey ŋga tede.» ¹¹ Ndag maa guzley anda ŋgene na, si a wulkey maaya maaya, a səra cek masa ala ma wuzlalamara ta wuzleley kaa na, ya kamara la da masa ala ma wusam la fa akwar.

¹² Ndəhay siya fa pamata ray ata ŋga mahura hay. Fara fara ya gwa ŋga wa ray adaw, ya ləvey yah letek ta ata ba. A nəkam dey na, fa ray ata gway, a ləvam ndaw ma fənta daa ba. Ata na, ndəhay manjar lenjesl. ¹³ Ala na, ya fa zlapam anda ŋgene daa ba. Ama ya zlapam na, da ray sləra massa Gazlavay ma vəldandara ŋga key gway. Daa masa Gazlavay ma wusdandar fa akwar heyey na, ya ta zləŋgdamara kwakway

ŋga sləra ala daa ba. Ya zlapam na, da ray sləra masa Gazlavay ma veldandara ha gway.

¹⁴ Daa masa ala ma diyam fa akwar na, ya ta zləŋgdamara slam masa Gazlavay ma vəlndar cəved ŋga key sləra da hwad a na, daa ba. Fara fara, ala ta wusam la teesed fa akwar ŋga kadakwara *Mey-maaya-mawiya ŋga Kəriste. ¹⁵ Anda kede, ala fa da zlapam da ray sləra masa ndəhay mekele ma kamara na, daa ba, maja sləra ata ha na, wal ta masa ŋga Gazlavay ma veldandara. Ala fa səkwam na, amba ka təbmara mey ŋga Yesu ma fəna ma fəna, amba sləra ala da wuzlah akwar a key maaya ma fəna saya. Ta ŋgene he cəpa, ala fa da zləŋgdamara slam masa Gazlavay ma slandara na, daa ba. ¹⁶ Fa dəba ha, ya gwamara ŋga diyam aa hwayak hay mekele masa dəreŋ ta akwar ŋga wuzwa Mey-maaya-mawiya ŋgada ndəhay fetede. A da key anda kede maja sləra masa ndəhay mekele ma kamara sem daa slam masa Gazlavay ma veldatara na, ya wudam ŋga zlepey da ray a ba.

¹⁷ Yaw, mawuzlalakaya daa derewel ŋga Gazlavay, a ləvey: «Da ndaw a wudey ŋga zlepey na, ŋga zlepey da ray sləra masa Bay Gazlavay ma ka gway.» ¹⁸ Ahaw, fara fara ndaw maaya na, ara ndaw masa Gazlavay maa həmda, ba na, ara ndaw masa maa həmda ray aŋga ba.

11

10:13 10.13 Rm 12.3 **10:15** 10.15-16 SNM 19.21; Rm 15.20

10:17 10.17 Jer 9.22-23; 1Kwr 1.31 **10:18** 10.18 1Kwr 4.4-5

*Mey da ray ndəhay ma pamara ray ata ḥga
ndəhay meslørey ḥga Yesu*

1 Ambahw, vəlmaya cəved wure kede amba yaa guzlkwar anda ndaw manjar-lenjesl cey.

Fara fara, yaa cəfdakwar, bəsmara mey adaw.
2 Mevel fa caya da ray ndəhay ma batamakwar ḥgene, maja ya wudkwar kalah anda Gazlavay ma wudkwar. Ka sərmara yah na, anda papakw akwar, ya ta pakwar la anda dam-sabara masəpkaya ḥgada ndaw pal daha. Ndaw aha na, ara *Kəriste masa yah ma da handakwar fa vədfa, akwar maaya maaya manjar ḥga nəsey.

3 Ama ya fa zlurey, da a da mbəddamakwara lenjesl ḥga wudkakwar ta Kəriste amba ka səpmara maaya maaya saba kwa. A da key anda *Ev ma təba mey ḥga zezekw ma bata zleezle heyey. **4** Kwa waawa ma sawa ḥgaa sərkadakwar mey masa fara fara ba na, ka vəlmar cəved na, kwara? Ndəhay anda ḥgene na, aa guzlam da ray Yesu mekele, ba na, da ray Yesu masa ala maa guzlam da ray a ba. Mesəfney masa akwar ma hətam fa ata na, ara *Mesəfney ḥga Gazlavay masa akwar ma hətam heyey ba. Asaya, ata fa wuzam *Mey-maaya-mawiya wal ta masa akwar ma təbmara heyey. Ama ta ḥgene he cəpa, akwar fa jəkfamatar sləmay cənja na, kwara?

5 Ndəhay masa akwar ma wulkam ara ndəhay meslørey maaya ḥgene na, a fənmaya ba səlak.

6 Ayəwa, da maja yah na, ya səra meeguzley

maaya maaya ba kwa, ama ya sərta cek hay masa
yah maa guzley da ray a cəŋga. Cek masa yah
ma səra na, ya ta wuzdakwara la maaya maaya
dey weewe.

⁷ Zleezle masa yah ma wuzdakwara Mey-
maaya-mawiya ɳga Gazlavay heyey na, yah maa
cəfdafakwar cek daa ba, ba diya? Anda kede,
ya ta nada ray adaw la fa mey akwar amba ya
gəldakwar daa mey ɳga Gazlavay. Ya key ɳgene
na, ara mebørey daw? ⁸ Daa masa ya fa wuzey
mey fa akwar heyey na, ma jənmaya ta dala na,
ara ndəhay daa *mecəmey-ray ɳga ndəhay ɳga
Yesu daa slam mekele. Yaw, ya ta həley dala ata
la amba ya jənkwar. ⁹ Daa ɳgene na, mərga fa
kaya, ama yah taa cəfdafakwar cek daa ba, maja
ndəhay ɳga Yesu da Masadəwan ta samawa la
ɳga vəlmaya cek hay mekele mekele masa fa yah
daa ba. Anda kede, ya taa cəfdafakwar cek daa
ba. Kaazla kwa ya fa daa cəfdafakwar cek daa
ba may. ¹⁰ Fara fara, kwa ndaw da slala wura
wura masa daa hwayak akwar Akay ma gwa ɳga
təkyə ɳga zlepəy maja yah maa cəfdafakwar cek
ba na, daa ba. Ya ləvkwar anda kede na, ta
mezəley ɳga Kəriste, ndaw masa anja daha ta
yah. ¹¹ Ka wulkam yah maa cəfdafakwar cek
daa ba heyey na, a key ya wudkwar ba daw?
Kay, kəne ba. Kwa Gazlavay ta ray anja na, a
səra ya fa wudkwar.

¹² Mewulkey adaw kaa na, ya fa da mbədə
daa ba cəŋga. Anda kede, ndəhay maa

11:6 11.6 1Kwr 2.6-16; Ef 3.4 **11:7** 11.7 12.13; 1Kwr 9.12, 18

11:8 11.8-9 Fəl 4.15-18 **11:10** 11.10 1Kwr 9.15-18 **11:11**

11.11 1Kwr 16.24

sərkadam mey masa fara fara ba fa da hətam dabaray ɳga zlepey da ray ala daa ba. A gwamara ɳga ləvey sləra ala letek na, daa ba.

¹³ Ndəhay a ɳgene na, ara ndəhay meslərey masa fara fara ba. A mbərzlam kalah daa sləra ata. A pamara ray ata ɳga ndəhay meslərey ɳga Kəriste. ¹⁴ Mey a kede, a rəzley ndaw ba, maja kwa ta pas lanjar na, *Sataŋ, bay-malula, ray aŋga, fa pa ray aŋga ɳga maslaŋ ɳga Gazlavay mewedsey. ¹⁵ Yaw, da Satan, ray aŋga, fa ka anda kede na, kaa wara ndəhay ma ka sləra aŋga, a pamara ray ata ɳga ndəhay ɳga Gazlavay ma ka cek ta cəved e, ba kwara? Ta pas masa Gazlavay ma da ka sariya na, a sərdata banay la fa sləra ata ha.

Mey da ray banay ɳga Pawl

¹⁶ Ambahw, yaa guzlkwar saya, ndaw a da wulkey, yah na, ndaw manjar-leŋgesl ba. Da akwar fa wulkam kəne na, vəlmaya cəved amba ya zlepey nekədsey may. ¹⁷ Fara fara, mey masa yah maa guzlda kede na, a mbafar a Bay Mahura ba. Da ya fa zlepey na, ya daa guzley anda ndaw manjar-leŋgesl. ¹⁸ Ndəhay ga fa zlapam kalah da ray cek hay da bəla. Yah may, ya wudsey ɳga zlepey kəne.

¹⁹ Akwar na, ka wulkam ka ləvam akwar ndəhay ma səra cek hay, ba diya? Kaa ka bəsmara ndaw manjar-leŋgesl na, kwara?

20 Ahaw, ndəhay fa tərdamakwar ŋga beke hay, faa fiymakwara cek akwar hay, fa lalamakwara cek hay cəpa, fa rəsmakwar, asaya, fa sləŋgmakwar matapa-har. Ta ŋgene he cəpa, akwar fa bəsmara gway. **21** Ambahw, yah na, hwaray fa kaya ŋga ləvkwar, maja vaw adaw ta pəskey ŋga kakwar kwa meeme anda ata daa ba.

Wure kede, amba yaa guzley anda ndaw manjar-lengesl. Ya zlepey da ray cek hay anda ndəhay mekele ma zlapam may. **22** Ndəhay a ləvam ata na, *Hebəre hay. Kaa yah na, ndaw Hebəre he may. A ləvam ata na, *Israyel hay. Kaa yah na, ndaw Israyel ehe may. A ləvam ata na, ndəhay daa səkway ŋga *Abərahām. Yaw, yah may, ndaw daa səkway ŋga Abərahām a, ba diya? **23** Asaya, a ləvam, ata na, ndəhay ma ka sləra ŋga *Kəriste. Yah may, yah ndaw ma ka sləra ŋga Kəriste ma fənta jak, ba diya? Ya faa guzlkwar wure kede na, anda ndaw manjar-lengesl fara fara. Ya ləvey, yah na, ya fa ka sləra ŋga Gazlavay ma fənta. Yah na, ta kəzlamaya la aa fərsəne dey ga ma fənta, ta kədmaya la dey ga ma fənta, asaya, ya ta sərey banay la ga haa kasl fa meməcey. **24** Mahura hay ŋga *Jəwif hay ta slədmaya la, laway kwakwar maakar a ray a zlam-letek haa dey zlam. **25** Mahura hay daa hwayak ŋga *Rawm ta kədmaya la ta zlanday dey maakar. Pas pal daha, ndəhay ta hazakamaya la ta aŋgwa haa kasl fa meməcey. Asaya, kwambiwal ta təddaya la aa yam dey

11:22 11.22 Fəl 3.5; Rm 11.1 **11:23** 11.23 sləra: 1Kwr 15.10;
fərsəne: SNM 16.23 **11:23** 11.23-29 4.8-12; 1Kwr 4.11-13; 12.26

11:24 11.24 Mew 25.3

maakar. Dey pal daha na, a mbækdiwa daa yam a, ya vørndawa, ya nawa daa yam a. ²⁶ Ya ta pøkey la aa hwayak hay ga. Ya ta sørey banay la. Anda meløvey, wayam a wudøy ñga laya dey weewe, mayal hay a wudam ñga lalamata cek adaw hay, a wudam ñga kødmaya. Ndøhay Jøwif hay søkway adaw hay lej ndøhay masa Jøwif hay ba ta sørdamaya banay la. Fara fara, yah ma sørey banay la daa wura daa wura, kwa daa berney hay, kwa da wuzlah-ley, kwa daa bølay, yah ma sørey banay la ga. Asaya, ndøhay ma mbørzlam, ma løvam ata na, ndøhay ñga Yesu, ta sørdamaya banay la may. ²⁷ Ahaw, yah ma key sløra la haa ya sørey banay ga. Ta pas lanøgar ya ney ba, may fa caya, yam fa kaya. Ta pas lanøgar si ya key *daliyam. Asaya, ya høtey zana ñga køsley fa vaw ba, memed a wudøy ñga kødfa. ²⁸ Banay mekele mekele daha, ama ya fa da kadatørwa siya daa saba. Daa ñgene na, mewulkey adaw aa da ray cek pal daha. Ya wulkey mandaw mandaw da ray ndøhay daa mecemey-ray hay ñga Yesu tabiya, ²⁹ maja yah na, da ndaw anja masa-bøle daa mey ñga Gazlavay na, bøle anja ha a wusfaya may. Da ndaw a key mebørey na, a gødfa fa mevel anda awaw.

³⁰ Da ya løvey si ya høsley ray na, ñgene ya da høsley ray da ray bøle adaw. ³¹ Gazlavay, Papanj ñga Bay aløkwa Mahura Yesu, a søra yah na, ya mbørzley ba. Anja ndøhay ñga hølmamara

11:25 11.25 SNM 14.19; 16.22 **11:26** 11.26 SNM 9.23; 14.5

11:27 11.27 6.5 **11:29** 11.29 1Kwr 9.22; Gal 6.2 **11:30**

11.30 12.5; 1Kwr 1.31

ŋga sərmataw. ³² Zleezle masa yah daa berney ŋga Damas, Aretas, bay ŋga hwayak a na, ta pey ndaw la ŋga wey da ray berney a. Ndaw ma wey da ray berney a ta', a weley ndəhay ŋga lacam aa cəved' ma bawa daa berney a amba a kərzamaya. ³³ Ama ndəhay ma təba mey ŋga Yesu fetede a pamaya aa lelek, a jəwam zewed' fa vəða, a təldamaya ŋgada dəbay taa maŋgalaw ŋga mahwal ŋga berney a. A bərŋadamaya a hwayak, a dəba berney a. Anda kede, yah ma ləhwa sem dasi har ŋga ndəhay a.

12

Yesu Bay Mahura a wuzar cek hay a Pawl

¹ Wure kede si ya zlepey cəŋga. Ahaw, ya səra na, mezlepey a ara cek ŋga tede. Ama ya wudəy ŋgaa guzley da ray cek hay masa yah ma hətatar ta dey adaw, masa Bay Mahura ma wuzdatiwa.

² Ya sərey ndaw pal daha *, ara ndaw ŋga Kəriste. Gazlavay a la fa vəða a vad, cay, ta', a vəhwa. Anja kaa mevey kuraw a ray a məfad fa dəba ha. Ayəwa, da ndaw aha ma daw la a vad ta vaw aŋga fara, da daa ba, da ara cek anda mesəfnəy ma kar kwa, yah na, ya səra ba, si Gazlavay ma səra gway. ³⁻⁴ Ahaw, fara fara Gazlavay ta la ndaw a la a vad a cakay a. Da ndaw aha ta daw la ta vaw aŋga fara, da daa ba, da ara cek anda mesəfnəy ma kar kwa, yah na, ya səra ba, si Gazlavay ma səra gway. Mey masa

11:31 11.31 1.23 **11:32** 11.32-33 SNM 9.23-25 * **12:2** 12.2
ndaw pal daha: Ndaw aha na, ara Pawl a, ray anja. A wuzda ray aŋga fedə ba na, maja a wudəy ŋga zlepey kalah ba.

anġa ma cəndərwa da vad a na, ndaw-magədaŋ a gwa ḥgaa guzlda mey a ba. Ara mey masa ndaw-magədaŋ aa ta cəved ḥga wuzda daa ba may.

5 Anda kede, ya da zlepey da ray cek aha ma key ḥgene. Ama maja cek mekele masa ma hətfaya na, ya fa da zlepey da ray a daa ba, si da ray cek ma wuzda yah na, ndaw masa-bəle.

6 Kwa anja da ya fa zlepey na, ya faa guzley saw anda ndaw manjar-lengesl daa ba, maja ya fa zlepey da ray cek hay masa fara fara. Ama ya da njey teete amba ndəhay a pamaya ḥga ndaw ga ma fəna cek masa ata ma hətmar fa yah ba, da daa ba, ma fəna cek masa ata ma cəndamara fa yah ba may.

7 Nəka, yah na, anja tədəf ya zlepey da ray cek hay masa Bay Mahura ma wuzdatiwa kede. Ama ya ta zlepey daa ba maja cek fa caya mandaw mandaw. Cek aha a sləkya anda hatak. Ara meslərey ḥga *Satan, bay-malula, ḥga kəddaya vaw. Cek ma caya ha na, ara amba ya zlepey saba. **8** Haa ya dərar daŋgay dey maakar a Bay Mahura ḥga ḥgəchada banay kede la dəren̄ ta yah. **9** Ama a mbəd̄diwa, a ləvya: «Maaya adaw da ray akah na, a wusa amba ka bəsa banay a gway, maja da ndaw, anġa masa-bəle na, gədaŋ adaw a key sləra la daa ndaw aha maaya maaya jak.» Da ara anda kede na, yah daa meesəmey, ya zlepey da ray bəle adaw kede amba gədaŋ ḥga *Kəriste a njey daa yah. **10** Ara maja kede

mevel adfaw ma dəkey kwa da ray bəle adfaw a, kwa a cədmaya, kwa a cakalafamaya mey, kwa a sərdamaya banay dey ga, kwa yah ta mewulkey kalah maja Kəriste na, ya daa səmey cəŋga. Ya səra, da yah masa-bəle na, Kəriste a da vəlyā gədaŋ ma fəna jak.

Mewulkey ɳga Pawl da ray ndəhay Kwarinti hay na, kwara?

¹¹ Nəka, ya ta zlephey la, ya taa həmda ray adfaw la anda ndaw manjar-leŋgesl, ama ara akwar ma kamara, ba na, ara mebərey adfaw ba. Anja ma daa həmdamaya na, akwar jak ba diya? Kwa anja ka ləvam ya sərey cek ba, ama ndəhay masa akwar ma wulkam ara ndəhay meslərey masa maaya heyey na, a fənmaya ba səlak. ¹² Daa masa yah da wuzlah akwar heyey na, ya ta bəsa la ɳga key sləra mandaw mandaw ta akwar cəŋga. Gazlavay ta jənya la ɳga key maazla hay mekele mekele. Maazla hay a, a wudam ɳga ləvey na, yah *ndaw-meslərey ɳga Yesu fara fara. ¹³ Yaw, cek hay maaya masa yah ma katara ɳgada ndəhay ɳga Yesu daa hwayak hay mekele na, yah ma kakwara daa ba daw? Ayəwa, da majah yah maa cəfdafakwar cek ɳga jənya daa ba heyey kwa. Da ɳgene ara mebərey na, ambahw, mbəkdamiwa mebərey a.

¹⁴ Wure kede, ya ta diya vaw cay ɳga daw fa akwar saya, ɳga dey maakar. Masa yah ma wusey la na, ya fa daa cəfdafakwar cek ɳga jənya daa ba cəŋga. Ya daw na, majah zleley

12:12 12.12 SNM 13.6-12; 14.8-10; 16.16-18; 19.11-16; Rm 15.19

12:13 12.13 11.7-9

akwar ba, ama majा akwar ray akwar gway. Nøka, yah na, anda papakw akwar. Ma vølmatar cek ñga zømey a bøza hay mecøhe na, ara papa ata hay, ba na, ara bøza hay ma vølmatar ñgada papa ata hay ba. ¹⁵ Kwa yaa zødø dala adaw cøpa majা akwar, kwa ya vølda ray adaw cøpa kasl fa memøcey majা akwar, ñgada yah na, a kaya cek ba. Ya daa sømey cønøga. Ayøwa, ka wudmaya saba kaa na, majা da ya fa wudkwar kalah kwa.

¹⁶ Akwar na, ka sørmara ya ta sørdakwar banay amba ka vølmaya cek ñgada yah na, daa ba. Ama ndøhay siya da wuzlah akwar fa løvam: «Pawl na, a pa ray anja ñga ndaw maaya, ama anja ndaw masa-wewer. Ta tøknandakwara dala aløkwa sem.» ¹⁷ Kaa ya tøknakwara dala akwar ha na, kwara? Ndaw pal dasi ndøhay masa yah ma slørdata fa akwar heyey na, ta tøknakwara cek akwar hay daa ba, ba diya?

¹⁸ Nøka, ya ta kar ambahw la a Tit ñga daw fa akwar, ata ta mølma aløkwa lanjar masa akwar ma sørmara maaya maaya heyey. Kaa Tit e ta tøknakwara cek akwar hay sem daw? Cek masa Tit ma karawa fa akwar ñgene na, ara cek letek ta masa yah ma ka may, ba diya? Mewulkey ala na, letek.

¹⁹ Døga zleelze, ka wulkam a key ya wudsam ñga mødey ray ala daa mey hay a kede daw? Ara køne ba! Yaa guzlam na, fa mey ñga Gazlavay anda *Køriste ma wudsey. Jam adaw hay, ala faa guzlmakwar na, majা ya wudsam amba ka

hətam gədaŋ ŋga daw fa mey fa mey daa cəved ŋga Gazlavay. ²⁰ Ya fa zlurey da ya da wusey fa akwar a na, menjey akwar a da mbafaya ba kwa. Da ara anda ŋgene na, menjey adfaw a da mbafakwar ba may. Ya zlurey ya da hətfakwar, akwar fa təram vaw ta tərey, siya hay fa kam səleŋ fa ndəhay siya, akwar fa cam mevel da wuzlah akwar, asaya, akwar fa wudkam dəy, akwar fa cədfam vaw ta cədey, akwar fa slam mey ta sley da wuzlah akwar, akwar fa zlapam, asaya, akwar fa kam cek saw. ²¹ Ayəwa, yah ma da vəhey fa akwar a na, ya zlurey, da Gazlavay aləkwa a da paya hwaray fa mey akwar kwa. Ya fa zlurey saya maja da ya da hətfey ndəhay malamba hay ga fa kam mebərey anda zleelzle cəŋga kwa. Anda meləvey, ata ta mbəkdamara mewulkey ata maaya ba ŋgene daa ba. A wulkam mandaw mandaw ŋga key cek ma nəsa ndaw, a lam vaw saw, asaya, a kam cek ma ka hwaray cəŋga. Da ata ta mbəddamara mewulkey ata hay maaya ba ŋgene daa ba na, ya da təway fa mey akwar maja ata.

13

Pawl a patar lenjesl a Kwarinti hay ŋga madagway-dakw

¹ Ya da daw fa akwar kaa na, ŋga dey maakar, ba diya? Da yah ma wusey la na, ya da zəlmatakurwa ndəhay ma kam cek malamba hay. Ya daa cəfdamatakwā anda mawuzlalakaya daa cərewel ŋga Gazlavay, ma ləvey: «Kwa cek

wura wura maaya ba masa ndaw ma ka, ŋga serey mey da ray a fara fara na, maaya na, ndəhay cew, da daa ba, maakar a nəkmara mey a, a kam sede da ray mey a.» ² Daa masa yah ma daw fa akwar ŋga dey cew heyey na, yah ma patar lengesl la ŋgada ndəhay ma kam mebərey ta ŋgada ndəhay siya cəpa. Ahaw, wure kedə na, yah dəren̄ ta akwar ama ya ləvkwar saya, da yah ma wusey la fa akwar ŋga dey maakar na, ya fa da sərfatar dey-ceceh a ndəhay cəpa ma kam mebərey daa ba. ³ Akwar na, ka wudam ya wuzdakwara ara *Kəriste ma balaya mey ŋgaa guzley daw? Fara fara, ya fa wuzdakwara, Kəriste he na, ara ndaw masa-bəle fa mey akwar ba, ama aa fa key sləra da wuzlah akwar ta gədaŋ anja. ⁴ Fara fara, daa masa ata ma dərmara Kəriste fa hwadam mazlaŋgalakaya heyey na, ta tərey sem ŋga ndaw masa-bəle, ama ta sləkdawa sem daa meməc ey ta gədaŋ ŋga Gazlavay. Anda kedə, ala macəmkaya ta anja kede na, ala masa-bəle hay may. Ama ya wuzdamakwara la, ala daha ta dey bama ta anja ta gədaŋ ŋga Gazlavay.

⁵ Wulkam da ray menjey akwar, nəkmara ray akwar cey, akwar fa pamara Yesu ŋga ndaw akwar fara fara daw? Akwar fa sərmara na, Yesu Kəriste aa ta akwar, ba diya? Da ka sərmara anja ta akwar ba na, ŋgene, akwar fa pamara Yesu ŋga ndaw akwar fara fara daa ba. ⁶ Asaya, ya wudey na, ka sərmara fara fara, ala fa pamara

Yesu ɳga ndaw ala fara fara ta fa cek masa ala ma kamara. ⁷ Ya dəram daŋgay a Gazlavay amba cek masa maaya ba na, ka kamara ba səlak. Ya wudam ɳga pamara ray ala ɳga ndəhay ma ka cek ta cəved e na, daa ba. Kwa da akwar fa sərmara cek hay masa ma wuzda ala ndəhay meslørey ɳga Yesu ba na, ya wudam amba ka kam cek masa maaya ɳgada ndəhay cəŋga. ⁸ Anda kede, ya kədəm vaw na, amba mey masa fara fara a daw fa mey fa mey gway. Mey masa fara fara ha na, ya wudam ɳga nəsmara ba. ⁹ Ahaw, da akwar ta gədaŋ daa cəved ɳga Gazlavay na, kwa anja gədaŋ ala pəreh na, ya daa səmam cəŋga. Anda kede, ala fa dərmar daŋgay a Gazlavay amba a jənkwar ɳga daw fa mey fa mey daa cəved anga. ¹⁰ Məlma adaw hay, ka sərmara yah ma wuzlalakwara mey hay masa daa leeter kede teesed na, maja me daw? Ara maja ta pas masa yah ma da wusey fa akwar na, maaya na, ndəhay tabiya ta mbədədamara menjey ata cay. Anda kede, ya fa da kakwar mey ta key na, daa saba. Fara fara, Gazlavay ta vəlyā gədaŋ la ɳga kakwar mey, amba ka diyam fa mey fa mey daa cəved anga, ama ta vəlyā gədaŋ amba ya nəskwar na, daa ba səlak.

Mey ɳga madagway-dakw

¹¹ Məlma adaw hay, wure kede mey adaw daa saba. Njam daa meesəmey. Maaya na, ka diyam fa mey fa mey daa cəved ɳga Gazlavay, ka vəlmatar gədaŋ a ndəhay mekele da wuzlah akwar, ka cəmam dəy, ka njam daa zazay. Anda

kedē, Gazlavay ndaw ma wuda ndaw, ndaw ma njadata ndəhay daa zazay, a nəkfakwar dey la may.

¹² Cam har da wuzlah akwar cəpa pal pal, anda akwar məlmaŋ hay. Yaw, ndəhay ma təba mey ɳga Yesu cəpa fedē a camakwar har may.

¹³ Anja maaya ɳga Bay aləkwa Mahura Yesu *Kəriste ɳga njey ta akwar, anja mewudsey-vaw ɳga Gazlavay ɳga njey ta akwar, asaya, anja *Mesəfnəy ɳga Gazlavay ɳga cəmkwar ray tabiya.

13:11 13.11 Jaŋ 14.27; Rm 15.33; 1Kwr 7.15; Ef 6.23; Fəl 4.9;
1Tes 5.23; 2Tes 3.16; Heb 13.20; 1Pi 5.14 **13:12** 13.12 1Kwr
16.20 **13:13** 13.13 Mk 13.11; Rm 8.26, 39; Gal 6.18

**Mejøwey-mey Mawiya
Mofu-Gudur: Mejøwey-mey Mawiya New Testament
Le Nouveau Testament en langue Mofu-Gudur
(Cameroun)**

copyright © 2007 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Mofu-Gudur)

Contributor: Aramaic Bible Translation, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022
2b021919-36cf-59da-a35f-10c5e5548811